ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
JEAN MISCHO
της 18ης Μαΐου 2000 *

1. Με δικόγραφο που κατέθεσε στις 29 Ιουλίου 1998, η εταιρία SCA Holding Ltd (στο εξής: SCA Holding) άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, SCA Holding κατά Επιτροπής [1] (στο εξής: αναιρεσιβαλλομένη απόφαση).

2. Με την απόφαση αυτή, το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή που άσκησε η SCA Holding κατά της αποφάσεως 94/601/ΕΚ της Επιτροπής, της 13ης Ιουλίου 1994, σχετικά με μια διαδικασία βάσει του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (IV/C/33.833 — Χαρτόνι) [2] (στο εξής: απόφαση της Επιτροπής), με την οποία η Επιτροπή επέβαλε σε 19 παρασκευαστές προμηθευτές χαρτονιού στην κοινή αγορά πρόστιμα για παραβάσεις του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 81, παράγραφος 1, ΕΚ).

3. Με την προσφυγή αυτή, η SCA Holding ζήτησε από το Πρωτοδικείο να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής, καθόσον με αυτή κρίθηκε ότι η SCA Holding είχε διαπράξει παράβαση και καθόσον της επιβλήθηκε πρόστιμο 2 200 000 ECU λόγω αυτής της παραβάσεως. Επικουρικώς, ζήτησε να μειωθεί σημαντικά το πρόστιμο. Στην αναιρεσιβαλλομένη απόφαση εκτίθενται πλήρως οι αιτιάσεις που διατύπωσε η SCA Holding κατά της αποφάσεως της Επιτροπής και οι λόγοι για τους οποίους το Πρωτοδικείο έκρινε ότι έπρεπε να απορριφθούν οι αιτιάσεις αυτές στο σύνολό τους.

4. Ενώπιον του Δικαστηρίου, η SCA Holding διατυπώνει τα ακόλουθα αιτήματα:

Ζητεί από το Δικαστήριο:

α) να μεταρρυθμίσει την αναιρεσιβαλλομένη απόφαση·

β) να ακυρώσει το άρθρο 1 της αποφάσεως της Επιτροπής, καθόσον αφορά την αναιρεσείουσα, ή, επικουρικώς, να ακυρώσει ή να μειώσει σημαντικά το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην αναιρεσείουσα με το άρθρο 3 της αποφάσεως αυτής·

γ) να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

1 — T-327/94, Συλλογή 1998, σ. II-1373.

2 — ΕΕ L 243, σ. 1.

5. Η Επιτροπή, αναιρεσίβλητη και καθής η προσφυγή, ζητεί από το Δικαστήριο:

1) να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως ως απαράδεκτη και, εν πάση περιπτώσει, ως αβάσιμη·

2) επικουρικώς, να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου προκειμένου αυτό να προβεί σε εκ νέου εκτίμηση του προστίμου στο πλαίσιο της ασκήσεως της πλήρους δικαιοδοσίας του·

3) εν πάση περιπτώσει, να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα της αναιρετικής διαδικασίας.

6. Προς στήριξη των αιτημάτων της, η SCA Holding αναπτύσσει δύο κατηγορίες λόγων:

— αυτών με τους οποίους σκοπείται να αποδειχθεί ότι κακώς το Πρωτοδικείο απέρριψε τα επιχειρήματά της ότι δεν έπρεπε να είναι αποδέκτης της αποφάσεως της Επιτροπής·

— αυτών με τους οποίους σκοπείται να αποδειχθεί ότι το Πρωτοδικείο δεν μπορούσε, χωρίς να παραβιάσει το κοινοτικό δίκαιο, να επικυρώσει, τόσο ως προς την κατ' αρχήν ορθότητά του όσο και ως προς το ύψος του, το πρόστιμο που επέβαλε η Επιτροπή στην SCA Holding.

7. Οι ισχυρισμοί αυτοί θα εκτεθούν λεπτομερώς, προκειμένου να αποφευχθεί κάθε περιττή επανάληψη, καθώς θα προχωρώ στην εξέτασή τους.

Πρώτος λόγος, που αφορά τον αποδέκτη της αποφάσεως

8. Ενώπιον του Πρωτοδικείου, η αναιρεσείουσα προέβαλε κατά της αποφάσεως ένα λόγο που αντλεί από το ότι δεν έπρεπε να θεωρηθεί υπεύθυνη για τη συμπεριφορά της χαρτοποιίας Colthrop Mill (στο εξής: Colthrop) και, επομένως, κακώς απευθύνθηκε σ' αυτήν η απόφαση που επέβαλε κυρώσεις για τις πρακτικές της χαρτοποιίας αυτής, οι οποίες αντέβαιναν προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Το Πρωτοδικείο απέρριψε τον λόγο αυτό εκθέτοντας τα εξής:

«61 Η Colthrop ήταν αδιαμφισβήτητα εργοστάσιο κατασκευής χαρτονιού, που ήταν αρχικά ιδιοκτησία της εταιρίας Reed P & B, έπειτα της SCA Aylesford Ltd, τέλος δε της SCA Holding καθ' όλη τη διάρκεια της παραβάσεως.

62 Διαπιστώνεται, ακολούθως, ότι Reed P & B, SCA Aylesford Ltd και SCA Holding (η προσφεύγουσα) είναι οι διαδοχικές επωνυμίες ενός και του αυτού νομικού προσώπου.

63 Επομένως, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως δεν τίθεται ζήτημα διαδοχής. Όπως προκύπτει, πράγματι, από τη νομολογία του Πρωτοδικείου [...][3], η παραβατική συμπεριφορά της επιχειρήσεως πρέπει να καταλογίζεται στο νομικό πρόσωπο που ευθυνόταν για την εκμετάλλευση αυτής κατά τον χρόνο διαπράξεως της παραβάσεως. Εφόσον το νομικό αυτό πρόσωπο υφίσταται, η ευθύνη εκ της παραβατικής συμπεριφοράς της επιχειρήσεως παρακολουθεί το νομικό αυτό πρόσωπο, έστω και αν τα υλικά και τα ανθρώπινα στοιχεία που είχαν συμβάλει στη διάπραξη της παραβάσεως μεταβιβάστηκαν μετά το πέρας της παραβάσεως σε τρίτα πρόσωπα.

64 Ορθώς, λοιπόν, η Επιτροπή απηύθυνε την απόφαση στο νομικό πρόσωπο που ευθυνόταν για τις διαπιστωθείσες κατά τη διάρκεια της παραβάσεως αντίθετες στον ανταγωνισμό ενέργειες και που εξακολουθούσε να υφίσταται μέχρι την έκδοση της αποφάσεως.

65 Επομένως, και αν ακόμη υποτεθεί ότι η Colthrop μπορεί να θεωρηθεί ως επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 85 της Συνθήκης και ότι την επιχείρηση αυτή κατείχε, την ημέρα εκδόσεως της αποφάσεως, το νομικό πρόσωπο Colthrop Board Mill Ltd, τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας θα μπορούσαν, το πολύ, να αποδείξουν ότι η Επιτροπή είχε την επιλογή του αποδέκτη της αποφάσεως. Υπ' αυτές τις περιστάσεις, δεν χωρεί αμφισβήτηση της επιλογής στην οποία προέβη η Επιτροπή.

66 Επί πλέον, η Reed P & B περιλαμβανόταν στον κατάλογο των μελών της PG Paperboard.

67 Κατά την αιτιολογική σκέψη 143 της αποφάσεως, όμως, η Επιτροπή απηύθυνε κατ' αρχήν την απόφαση στην οντότητα που κατονομάζεται στον κατάλογο των μελών της PG Paperboard, πλην:

"1) όταν στην παράβαση [είχαν] συνεργήσει περισσότερες της μιας επιχειρήσεις ενός ομίλου ή

2) όταν [υπήρχαν] σαφείς αποδείξεις για τη σχέση της μητρικής εταιρείας του ομίλου με τη συνέργεια της θυγατρικής εταιρείας στη σύμπραξη,

3 — Απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1991, T-6/89, Enichem Anic κατά Επιτροπής (Συλλογή 1991, σ. II-1623, σκέψεις 236 έως 238).

[οπότε] η απόφαση μπορεί να απευθυνθεί στον όμιλο (που εκπροσωπείται από τη μητρική εταιρεία)".

68 Εφόσον η Επιτροπή δεν έκρινε ότι συνέτρεχε μία από τις δύο αυτές περιπτώσεις εξαιρέσεως από την αρχή της αιτιολογικής σκέψεως 143, εγκύρως αποφάσισε να μην απευθύνει την απόφαση στις διαδοχικές μητρικές εταιρίες της εταιρίας Reed P & B/SCA Aylesford/SCA Holding.

69 Επομένως, ο παρών λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.»

9. Για την ορθή κατανόηση της σκέψεως 65 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, πρέπει να διευκρινιστεί ότι στις 19 Απριλίου 1991 η Colthrop απέκτησε νομική προσωπικότητα με την επωνυμία Colthrop Board Mill Ltd και ότι, κατά το άρθρο 1 της αποφάσεως της Επιτροπής, το χρονικό διάστημα της παραβάσεως διήρκεσε «μέχρι τον Απρίλιο του 1991 τουλάχιστον».

10. Στην αίτησή της αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προβαίνει σε σύνθεση των επικρίσεων που διατύπωσε κατά του χωρίου αυτού της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ως εξής:

«α) Ζήτημα διαδοχής τίθεται στις περιστάσεις κατά τις οποίες έχει διαπραχθεί παράβαση από μια επιχείρηση η οποία διατηρεί, παρά τη μία ή τις περισσότερες μεταβολές ιδιοκτητών κατά το χρονικό διάστημα της παραβάσεως ή μετά από αυτό, μια "λειτουργική και οικονομική συνέχεια" κατά το χρονικό διάστημα της παραβάσεως και, μέχρι την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως, εξακολουθεί να υφίσταται "με την ουσιαστική της μορφή" κατά την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως και έχει νομική προσωπικότητα κατά την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως. Η κρίση του Πρωτοδικείου η οποία εκθέτει ότι οι εν προκειμένω περιστάσεις δεν θέτουν κανένα ζήτημα διαδοχής στηρίζεται σε ελαττωματική αιτιολογία και είναι αντίθετη προς τις αρχές του δικαίου και τη νομολογία των ευρωπαϊκών δικαστηρίων·

β) το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, καταλήγοντας ότι η Επιτροπή μπορούσε να επιλέξει, μεταξύ των οντοτήτων που ανήκαν σε διάφορους ομίλους εταιριών, την οντότητα που θα αποτελούσε τον αποδέκτη της αποφάσεως για το Χαρτόνι·

γ) το Πρωτοδικείο δεν εξέτασε καταλλήλως το ζήτημα αν η Επιτροπή προέβη ορθώς σ' αυτήν την επιλογή. Ακόμη και αν η Επιτροπή είχε το δικαίωμα επιλογής μεταξύ των διαφόρων ομίλων εταιριών, την οντότητα που θα αποτελούσε τον αποδέκτη της αποφάσεως για το Χαρτόνι, πράγμα που αμφισβητείται, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η επιλογή στην οποία προέβη η Επιτροπή δεν μπορεί εγκύρως να αμφισβητηθεί.»

11. Είναι βάσιμες αυτές οι επικρίσεις;

12. Αρχίζουμε με τη διαπίστωση ότι οι σκέψεις 61 και 62 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, που συνιστούν την καθ' υπόθεση βάση της συλλογιστικής του Πρωτοδικείου, αναφέρονται σε πραγματικά στοιχεία που το Πρωτοδικείο έκρινε αποδεδειγμένα και τα οποία, καθεαυτά, δεν μπορούν να αποτελέσουν το αντικείμενο συζητήσεως κατ' αναίρεση. Εξάλλου, η αναιρεσείουσα δεν τα αμφισβητεί. Η αμφισβήτησή της αφορά τη σκέψη 63 της εν λόγω αποφάσεως, όπου εκτίθεται ότι τα εν λόγω πραγματικά στοιχεία αποκλείουν τη δυνατότητα να τεθεί πρόβλημα διαδοχής.

13. Δεδομένου ότι η κρίση αυτή εμφανίζεται από το Πρωτοδικείο ως η απλή μεταφορά εν προκειμένω των αρχών που διατυπώνονται στις σκέψεις 236 έως 238 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Enichem Anic κατά Επιτροπής, είναι χρήσιμο να υπομνηστούν οι σκέψεις αυτές, οι οποίες έχουν ως εξής:

«236 Άπαξ αποδειχθεί η ύπαρξη μιας τέτοιας παραβάσεως, πρέπει να προσδιοριστεί το φυσικό ή το νομικό πρόσωπο που ευθυνόταν για την εκμετάλλευση της επιχειρήσεως κατά τον χρόνο της διαπράξεως της παραβάσεως, ώστε να του καταλογιστεί η αντίστοιχη ευθύνη.

237 Όταν, όμως, μεταξύ του χρόνου διαπράξεως της παραβάσεως και του χρόνου κατά τον οποίο η εταιρία που τη διέπραξε καλείται να υποστεί τις συνέπειες αυτής της διαπράξεως, το πρόσωπο που ευθυνόταν για την εκμετάλλευση της επιχειρήσεως έχει παύσει να υφίσταται νομικά, πρέπει, πρώτα απ' όλα, να εντοπιστεί το σύνολο των υλικών και των ανθρώπινων στοιχείων που συνέδραμαν στη διάπραξη της παραβάσεως, για να εντοπιστεί, στη συνέχεια, το πρόσωπο που κατέστη υπεύθυνο της εκμεταλλεύσεως αυτού του συνόλου· κατ' αυτόν τον τρόπο αποφεύγεται η αδυναμία επιρρίψεως της ευθύνης στην επιχείρηση, η οποία θα ανέκυπτε λόγω εκλείψεως του προσώπου που ευθυνόταν για την εκμετάλλευσή της κατά τον χρόνο διαπράξεως της παραβάσεως.

238 Στην περίπτωση της προσφεύγουσας, το νομικό πρόσωπο που ευθυνόταν για την εκμετάλλευση της επιχειρήσεως κατά τον χρόνο διαπράξεως της παραβάσεως εξακολουθούσε να υφίσταται κατά τον χρόνο εκδόσεως της Αποφάσεως. Ορθώς, επομένως, η Επιτροπή τού καταλόγισε την παράβαση.»

14. Αν αναλυθούν οι αρχές αυτές, διαπιστώνεται ότι, με βάση το υποθετικό δεδομένο ότι πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ της επιχειρήσεως, δηλαδή του οικονομικώς δρώντος στην αγορά, και του υπεύθυνου για την εκμετάλλευσή της, οι αρχές αυτές αναφέρονται σε δύο περιπτώσεις.

15. Στην πρώτη περίπτωση, το πρόσωπο που ευθύνεται για την επιχείρηση κατά το χρονικό σημείο της εφαρμογής των πρακτικών που συνιστούν περιορισμό του ανταγωνισμού εξακολουθεί πάντοτε να υφίσταται νομικώς κατά το χρονικό σημείο εκδόσεως της αποφάσεως της Επιτροπής που επιβάλλει κυρώσεις για τις πρακτικές αυτές, οπότε αυτό οφείλει να φέρει τη σχετική ευθύνη και, κατά συνέπεια, οφείλει να είναι ο αποδέκτης της αποφάσεως της Επιτροπής. Επομένως,

δεν υφίσταται πρόβλημα διαδοχής υπό την έννοια της μεταφοράς των υποχρεώσεων που συνδέονται με την ευθύνη ενός νομικού προσώπου προς ένα άλλο.

16. Στη δεύτερη περίπτωση, το πρόσωπο που έχει την ευθύνη της εκμεταλλεύσεως έχει παύσει να υφίσταται νομικώς κατά το χρονικό σημείο επιβολής της κυρώσεως, οπότε, προκειμένου να μην παραμείνει η παράβαση ατιμώρητη, πρέπει να εξεταστεί ποιος το αντικατέστησε και, προς τούτο, να ακολουθηθούν τα ίχνη της επιχειρήσεως ως οικονομικής και όχι νομικής οντότητας, ούτως ώστε να εντοπιστεί το πρόσωπο που διευθύνει πλέον την εκμετάλλευσή της. Το πρόσωπο ακριβώς αυτό, μέσω ενός μηχανισμού καταλογισμού που, χάριν ευκολίας, χαρακτηρίζεται ως μηχανισμός διαδοχής, θα είναι ο αποδέκτης της αποφάσεως της Επιτροπής και θα πρέπει να φέρει το βάρος της κυρώσεως.

17. Με την προσέγγιση αυτή, που θα μπορούσε να συνοψιστεί στη διατύπωση «εκεί όπου υπάρχει εξουσία πρέπει να υπάρχει και η ευθύνη», η επιχείρηση δεν καταλήγει να φέρει η ίδια την ευθύνη των πράξεών της. Η προσέγγιση αυτή χρησιμεύει για να διευκρινίζεται ποιος φέρει την ευθύνη τον οποίο πρέπει να πλήξει η κύρωση, εξυπακουομένου ότι το πρόσωπο αυτό θα μπορεί να εξακριβωθεί κατά κάποιο τρόπο αυτομάτως, αν αυτός που διεύθυνε την επιχείριση κατά το χρονικό σημείο των περιστατικών για τα οποία επιβάλλεται η κύρωση έχει εξαφανιστεί και, επομένως, δεν μπορεί πλέον να υποστεί την κύρωση.

18. Προδήλως, η παρούσα υπόθεση αντιστοιχεί στην πρώτη περίπτωση, διότι η SCA Holding είναι απλώς η νέα επωνυμία της εταιρίας Reed Paper & Board Ltd (στο εξής: P & B), η οποία ευθυνόταν για την εκμετάλλευση της Colthrop κατά τον χρόνο των υπό κρίση περιστατικών και, επομένως, είναι απολύτως λογικό το ότι το Πρωτοδικείο, εφαρμόζοντας τις αρχές που διατυπώνονται με την προπαρατεθείσα απόφαση Enichem Anic κατά Επιτροπής, δεν δέχθηκε ότι υφίσταται οποιοδήποτε πρόβλημα διαδοχής και έκρινε ότι η SCA Holding έπρεπε να είναι ο αποδέκτης της αποφάσεως της Επιτροπής.

19. Που έγκειται, κατά τα λεγόμενα της αναιρεσείουσας, το σφάλμα του συλλογισμού αυτού;

20. Έγκειται, καθόσον είναι δυνατό να συναχθεί ένα σαφές συμπέρασμα από τις μακροσκελείς παρατηρήσεις που αφιερώνει η αίτηση αναιρέσεως στο ζήτημα που μας απασχολεί, όχι στον πεπλανημένο χαρακτήρα των αρχών που συνάγονται από την προπαρατεθείσα απόφαση Enichem Anic κατά Επιτροπής, που η SCA Holding ισχυρίζεται ότι δεν επιθυμεί να θέσει υπό αμφισβήτηση, αλλά στην αδυναμία της εφαρμογής τους στην παρούσα υπόθεση. Η παρούσα υπόθεση χαρακτηρίζεται, κατά την αναιρεσείουσα, από το γεγονός ότι, κατά το χρονικό σημείο εκδόσεως της αποφάσεως, όχι μόνον την ευθύνη της επιχειρήσεως που είχε διαπράξει την παράβαση δεν είχε πλέον, ως προς την εκμετάλλευσή της, το φυσικό πρόσωπο που είχε την εν λόγω ευθύνη κατά το χρονικό σημείο των περιστατικών που δικαιολογούσαν τις κυρώσεις, αλλά η ίδια η επιχείρηση είχε αποκτήσει τη νομική προσωπικότητα, δεδομένου ότι η μονάδα εκμεταλλεύσεως την οποία συνιστούσε η Colthrop είχε μετατραπεί σε χωριστή εταιρία πριν από τη μεταβίβασή της.

21. Εκ πρώτης όψεως, δύσκολα γίνεται αντιληπτό κατά πόσο τα πραγματικά αυτά στοιχεία, τα οποία κανείς δεν αμφισβητεί, θα εμπόδιζαν την εφαρμογή των αρχών που

πηγάζουν από την προπαρατεθείσα απόφαση Enichem Anic κατά Επιτροπής, διότι δεν επιτρέπουν να θεωρηθεί ότι δεν συντρέχει η πρώτη προαναφερθείσα περίπτωση, δηλαδή αυτή κατά την οποία το νομικό πρόσωπο που έχει την ευθύνη της εκμεταλλεύσεως της επιχειρήσεως κατά τη διάρκεια της παραβάσεως εξακολουθεί να υφίσταται την ημέρα κατά την οποία η Επιτροπή εκδίδει την απόφασή της.

22. Επομένως, στην πραγματικότητα, καίτοι αυτό δεν εκτίθεται ρητώς, πρόκειται για την ίδια την προσέγγιση της προπαρατεθείσας αποφάσεως Enichem Anic κατά Επιτροπής, την οποία η SCA Holding επιχειρεί να αμφισβητήσει ή, πιο λεπτά, να προβάλει υπό διαφορετικό πρίσμα προκειμένου να ανακύψει ένα πρόβλημα διαδοχής, χάρη στο οποίο θα μπορούσε να διαφύγει των συνεπειών της συμπεριφοράς που είχε υιοθετήσει όταν είχε τη διεύθυνση της εκμεταλλεύσεως της Colthrop.

23. Αυτό που, βασικά, αμφισβητεί είναι ότι η Επιτροπή και το Πρωτοδικείο δεν δέχθηκαν ότι, άπαξ διαχωρίστηκε από την Colthrop, απεκδύθηκε της ευθύνης που έφερε ως φυσικό πρόσωπο υπεύθυνο για την εκμετάλλευσή της κατά το χρονικό διάστημα στο οποίο υφίστατο η αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού συμπεριφορά.

24. Βεβαίως, δεν αμφισβητεί ευθέως τις καθ' υπόθεση βάσεις της συλλογιστικής της προπαρατεθείσας αποφάσεως Enichem Anic κατά Επιτροπής (ήτοι ότι πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ της επιχειρήσεως και του φυσικού προσώπου που ευθύνεται για την εκμετάλλευσή του), στην πραγματικότητα όμως κατασκευάζει μια συλλογιστική που τείνει, σε τελική ανάλυση, στο να εδράζει την ευθύνη στο επίπεδο αυτής της ίδιας της επιχειρήσεως.

25. Στο πλαίσιο αυτής της παρουσιάσεως, το νομικό πρόσωπο που αναδέχεται την ευθύνη της εκμεταλλεύσεως της επιχειρήσεως δεν είναι πλέον ο πραγματικός υπεύθυνος για τις αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού πρακτικές, είναι πλέον απλώς ένας εκπρόσωπος με τον οποίο εξοπλίζεται η επιχείρηση, η πράγματι φέρουσα την ευθύνη. Η επιχείρηση αυτή, όταν θα αλλάξει χέρια, θα διατηρήσει προφανώς την ιδιότητα του φέροντος την ευθύνη, δεν θα μπορεί να απαλλαγεί από αυτήν και, την ημέρα κατά την οποία η Επιτροπή, αφού θα έχει καταστήσει φανερές τις αντίθετες προς τον ανταγωνισμό πρακτικές, θα επιχειρήσει να τις τιμωρήσει, θα πρέπει να απευθυνθεί σ' αυτόν που θα είναι ο νέος εκπρόσωπος της επιχειρήσεως, εξυπακουομένου ότι, αν η επιχείρηση έχει κατά κάποιον τρόπο χειραφετηθεί, αποκτώντας τον τύπο μιας εταιρίας, όπως ο ανήλικος που φθάνει στην ενηλικίωση, για να χρησιμοποιήσω μια παρομοίωση, όπως τη διαδοχή του οικογενειακού δικαίου, θα πρέπει να αντιμετωπίσει η ίδια τις ευθύνες της. Η άποψη αυτή, εφαρμοζόμενη στην παρούσα περίπτωση, θα είχε ως συνέπεια ότι η Colthrop Board Mill Ltd θα πρέπει να ευθύνεται για τις προηγούμενες αντίθετες προς τον ανταγωνισμό πράξεις της Colthrop, όταν τη διεύθυνση αυτής είχε η SCA Holding.

26. Πρέπει να παρατηρηθεί εν παρόδω ότι, στο πλαίσιο αυτής της ιδεατής κατασκευής, η χρησιμοποίηση της έννοιας της διαδοχής φαίνεται κάπως τεχνητή, διότι στην πραγματικότητα η Colthrop είχε εξ αρχής και εξακολούθησε να έχει μέχρι τέλους την ευθύνη των δικών της πράξεων.

27. Όμως, όπως και αν έχει το πράγμα, θεωρώ ότι ένας τέτοιος συλλογισμός δεν μπορεί παρά να αποκρουστεί και ότι πρέπει να παραμείνουμε στην απαλλαγμένη κάθε αμφισημίας λύση που υιοθέτησε το Πρωτοδικείο με την προπαρατεθείσα απόφαση Enichem Anic κατά Επιτροπής και την οποία προσάρμοσε στη συγκεκριμένη περίπτωση, διότι νομίζω ότι συνιστά κατ' εξοχήν υγιή αντίληψη το να συνδέεται η ευθύνη με την εξουσία.

28. Η SCA Holding διηύθυνε την Colthrop καθ' όλη τη διάρκεια της παραβάσεως και είναι απολύτως φυσικό να αναδέχεται σήμερα τις ευθύνες της ως προς την προηγούμενη συμπεριφορά της.

29. Θα είχα ολοκληρώσει με αυτόν τον λόγο αν το Πρωτοδικείο δεν είχε επιχειρήσει να στηρίξει το συμπέρασμά του βάσει άλλων θεωρήσεων, την ορθότητα των οποίων η αναιρεσείουσα αμφισβητεί επίσης, ας το πω ευθύς αμέσως, απολύτως εύλογα.

30. Η SCA Holding εκθέτει ότι η σκέψη 65 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, όχι μόνον αντιφάσκει προς την σκέψη 63, αλλά είναι και η ίδια εσφαλμένη, καθόσον αναγνωρίζει ότι η Επιτροπή μπορεί, υπό ορισμένες περιστάσεις, να έχει δυνατότητα επιλογής ως προς τον αποδέκτη της αποφάσεώς της που επιβάλλει κυρώσεις για αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού πρακτικές και εκθέτει ότι η επιλογή αυτή δεν μπορεί εγκύρως να αμφισβητηθεί, άπαξ έχει πραγματοποιηθεί.

31. Οφείλω να αναγνωρίσω ότι, πράγματι, το περιεχόμενο της σκέψεως 65 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως προκαλεί οπωσδήποτε αμηχανία για διάφορους λόγους. Κατ' αρχάς, δεν μπορεί παρά να προκαλέσει έκπληξη το ότι το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η ιδιότητα της Colthrop ως επιχειρήσεως είναι απλώς υποθετική. Βεβαίως, στις προηγούμενες σκέψεις δεν εκτίθεται ρητώς ότι η Colthrop είναι επιχείρηση, δεδομένου ότι στη σκέψη 61 εκτίθεται μόνο ότι ήταν «εργοστάσιο κατασκευής χαρτονιού».

32. Όλη, όμως, η συλλογιστική της σκέψεως 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, που πραγματοποιείται μέσω αναφοράς στην προπαρατεθείσα απόφαση Enichem Anic κατά Επιτροπής, στηρίζεται στην ύπαρξη της Colthrop ως επιχειρήσεως, διότι προβαίνει στη διάκριση μεταξύ της επιχειρήσεως και του νομικού προσώπου που ευθύνεται για την εκμετάλλευσή της. Αν το Πρωτοδικείο είχε την πρόθεση να κρίνει ότι η Colthrop δεν ήταν επιχείρηση και αποτελούσε απλώς ένα στοιχείο του ενεργητικού της P & B, που κατέστη η SCA Holding, ουδόλως θα είχε ανάγκη να αναφερθεί στην προπαρατεθείσα απόφαση Enichem Anic κατά Επιτροπής. Πράγματι, στην περίπτωση αυτή, η μόνη επιχείρηση που θα μπορούσε να εντοπιστεί θα ήταν η P & B, και δεν θα ετίθετο κανένα πρόβλημα καταλογισμού της παραβάσεως, διότι η απόφαση θα είχε απλούστατα απευθυνθεί στην «εταιρία επιχείρηση» η οποία η ίδια θα είχε παραβεί τους κανόνες του ανταγωνισμού, οπότε η μεταγενέστερη πώληση του ενεργητικού στοιχείου που αποτελούσε η Colthrop δεν θα παρουσίαζε κανένα ενδιαφέρον.

33. Το γεγονός, αυτό καθαυτό, ότι στη σκέψη 65 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως η ύπαρξη της Colthrop ως επιχειρήσεως θεωρήθηκε απλώς υποθετική δεν μπορεί, πράγματι, να επιρρωννύσει τα προηγουμένως εκτεθέντα.

34. Εξάλλου, και εκτός μάλιστα αυτής της αντιφάσεως, το να προσδίδεται υποθετικός χαρακτήρας στην ύπαρξη της Colthrop ως επιχειρήσεως κατά την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης μού φαίνεται εξαιρετικά επιλήψιμο, ενώ βρίσκεται υπό συζήτηση το ζήτημα του ποιος πρέπει να είναι ο αποδέκτης μιας αποφάσεως της Επιτροπής με την οποία επιβάλλεται κύρωση λόγω παραβάσεως των κανόνων του ανταγωνισμού. Πράγματι, νομίζω ότι η εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού πρέπει να πραγματοποιείται με σαφήνεια και όχι μέσα στην αβεβαιότητα την οποία αφήνει να υφίσταται η σκέψη 65 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

35. Ως προς τις συνέπειες που το Πρωτοδικείο προσδίδει στην ενδεχόμενη αναγνώριση της ιδιότητας της Colthrop ως επιχειρήσεως, δεν μπορώ παρά να διατυπώσω τις ίδιες επιφυλάξεις. Δεν μου φαίνεται, σε καμία περίπτωση, ευκταίο να αναγνωριστεί στην Επιτροπή δυνατότητα επιλογής ως προς τον αποδέκτη της αποφάσεώς της. Ουδόλως αμφισβητώ ότι, σε ορισμένες υποθέσεις, όπως αυτή που ήδη μας απασχολεί, μπορούν να δημιουργηθούν προβλήματα ως προς το ζήτημα του προσδιορισμού του αποδέκτη της αποφάσεως. Αυτό όμως δεν αποτελεί ασφαλώς λόγο για να παρασχεθεί η δυνατότητα επιλογής. Το γεγονός ότι τα δεδομένα ενός προβλήματος είναι περίπλοκα δεν συνεπάγεται ότι οποιαδήποτε λύση που δίδεται σ' αυτό είναι ορθή. Ο εντοπισμός του αποδέκτη πρέπει να διέπεται από κανόνες δικαίου, όπως είναι αυτοί που συνάγονται στην προπαρατεθείσα απόφαση Enichem Anic κατά Επιτροπής, ο δε αποδέκτης πρέπει να προσδιορίζεται μέσω της εφαρμογής τους, κατόπιν αυστηρής αναλύσεως, και όχι μέσω μιας επιλογής ως προς την οποία πολύ δύσκολα θα μπορούσαν να πειστούν οι ενδιαφερόμενοι ότι δεν είναι το προϊόν μιας ιδιοτροπίας.

36. Επομένως, κατά τη γνώμη μου, δεν υπάρχει περίπτωση επιλογής. Αλλά, ακόμη και αν υποτεθεί ότι μπορεί να υπάρχει περίπτωση επιλογής, δηλαδή ο κανόνας δικαίου να επιτρέπει να απευθυνθεί η απόφαση με την οποία θα επιβληθούν κυρώσεις για αντίθετη προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης συμπεριφορά ενός προσώπου που αναπτύσσει οικονομική δράση τόσο στον Α όσο και στον Β, δεν μπορεί η επιλογή στην οποία προβαίνει η Επιτροπή, όπως εκθέτει το Πρωτοδικείο, να αμφισβητηθεί από αυτόν που θα αφορά η επιλογή;

37. Θα μπορούσε να δοκιμάσει κανείς τον πειρασμό να απαντήσει ότι, όντως, αυτό συμβαίνει. Πράγματι, άπαξ γίνεται δεκτό ότι η απόφαση θα μπορούσε να απευθυνθεί τόσο στον Α όσο και στον Β, ο Α, αν η επιλογή αφορά αυτόν, θα μπορεί ίσως να αποδείξει ότι ο Β θα μπορούσε κάλλιστα και αυτός να είναι ο αποδέκτης, πλην όμως η απόδειξη αυτή ουδόλως θα επηρεάσει το γεγονός ότι η επιλογή του Α δεν αντιβαίνει προς τον κανόνα δικαίου και αυτό ακριβώς, όπως μου φαίνεται, θέλησε το Πρωτοδικείο να απαντήσει στην SCA Holding.

38. Μπορεί όμως να γίνει δεκτό ότι η μόνη αιτιολόγηση της επιλογής του Α θα είναι ότι τίποτε δεν απαγόρευε να επιλεγεί ο Α ή ακόμη και ότι η επιλογή του Α δεν χρειαζόταν να αιτιολογηθεί; Αυτό θα ισοδυναμούσε με το να αναγνωριστεί στην Επιτροπή τόσο ευρεία διακριτική ευχέρεια που θα άγγιζε τα όρια της αυθαιρεσίας.

39. Εξ ετέρου, όμως, αν απαιτείται η επιλογή του Α να είναι ουσιαστικά αιτιολογημένη, θα πρέπει, συγχρόνως, να αναγνωριστεί στον Α

το δικαίωμα να αμφισβητήσει την αιτιολόγηση αυτή ενώπιον του δικαστή. Αν ο δικαστής την κρίνει πλημμελή, δεν θα είναι αυτομάτως η συνέπεια της κρίσεως αυτής ότι αυτός που έπρεπε να επιλεγεί είναι ο Β και, στην περίπτωση αυτή, τι θα απομείνει από την επιλογή που υποτίθεται ότι έχει αφεθεί στην Επιτροπή;

40. Όπως προκύπτει, και από αυτήν επίσης την άποψη, δεν φαίνεται ευκταίο, αν επιθυμούμε να αποφύγουμε να εγκλωβιστούμε σε αντιφάσεις που είναι εγγενείς με την ταυτόχρονη ύπαρξη μιας επιλογής και ενός ελάχιστου ορίου δικαστικού ελέγχου, να γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή μπορεί, έστω και μόνο σε πολύ ιδιαίτερες περιπτώσεις, να έχει δυνατότητα επιλογής ως προς τον αποδέκτη της αποφάσεώς της.

41. Η καταστολή των παραβάσεων των κανόνων ανταγωνισμού είναι εξαιρετικά σοβαρή υπόθεση ώστε να είναι δυνατό να υφίσταται χώρος για εκτιμήσεις κατά προσέγγιση. Η Επιτροπή μπορεί να έχει δισταγμούς, οφείλει όμως να αποφασίζει, δηλαδή να επιλέγει μεταξύ των κατ' αυτήν δυνατών λύσεων. Σε τελευταία ανάλυση, στον δικαστή εναπόκειται να αποφασίζει αν η Επιτροπή προέβη στην ορθή επιλογή, πράγμα που με άλλα λόγια σημαίνει ότι στο επίπεδο της Επιτροπής δεν υπάρχει πραγματική επιλογή, υπάρχουν μόνο διάφορες δυνατότητες επιλογής από τις οποίες μόνο μία είναι αυτή την οποία υπαγορεύει η ορθή εφαρμογή του κανόνα δικαίου.

42. Πρέπει, επομένως, να θεωρηθεί ότι τα εκτιθέμενα στη σκέψη 65 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως όχι μόνον δεν είναι ορθά, αλλά ανατρέπουν και αυτά που εκτίθενται στην προηγούμενη σκέψη; Διστάζω πολύ να το προτείνω στο Δικαστήριο.

43. Αφενός, διότι το να θεωρηθεί ότι αυτή η σκέψη της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν είναι ορθή ουδόλως θα σήμαινε ότι η SCA Holding δεν ήταν ο σωστός αποδέκτης της αποφάσεως. Όλως αντιθέτως, διότι νομίζω ότι οι σκέψεις 61 έως 64, θεωρούμενες αυτοτελώς, δεν μπορούν να ελεχθούν ως εσφαλμένες.

44. Εξάλλου, διότι, στις σκέψεις 66 επ. της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο διατύπωσε έναν άλλο λόγο απορρίψεως της προσφυγής που είχε ασκηθεί ενώπιόν του από την SCA Holding κατά της αποφάσεως της Επιτροπής, καθόσον της απευθύνεται, ήτοι το γεγονός ότι η P & B, δηλαδή η SCA Holding με την παλαιά της επωνυμία, περιελαμβάνετο στον κατάλογο των μελών του GEP Carton, δηλαδή του οργανισμού εντός του οποίου είχε οργανωθεί η σύμπραξη.

45. Το στοιχείο αυτό μου φαίνεται καθοριστικής σημασίας καθόσον έρχεται να ενισχύσει αυτά που εκτίθενται στις σκέψεις 61 έως 64 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως. Αποδεικνύει ότι πράγματι η SCA Holding ήταν αυτή που εισήγαγε την Colthrop στην σύμπραξη, αυτή που ήταν ο συνεταίρος των άλλων μελών της συμπράξεως και αυτή που δεσμευόταν προσωπικώς. Η συμμετοχή αυτή της SCA Holding στις δραστηριότητες του GEP Carton αποκλείει τη δυνατότητά της σήμερα να αρνηθεί να αναδεχθεί την ευθύνη για τις αντίθετες προς τον ανταγωνισμό πρακτικές που εφάρμοσε στην αγορά η Colthrop και, επομένως, δικαιολογεί το ότι

υπήρξε ο αποδέκτης της αποφάσεως της Επιτροπής.

46. Επομένως, κατόπιν σταθμίσεως όλων των δεδομένων, θεωρώ ότι ορθώς το Πρωτοδικείο απέρριψε τον λόγο της SCA Holding και η σκέψη 65 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να θεωρηθεί ως απλώς ένα ατυχές obiter dictum που δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση την ορθότητα της λύσεως στην οποία κατέληξε το Πρωτοδικείο.

Δεύτερος λόγος, που αφορά το ύψος του προστίμου

47. Η SCA Holding προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την άσκηση της πλήρους δικαιοδοσίας του όσον αφορά τον έλεγχο του προστίμου που της επιβλήθηκε. Ο ίδιος αυτός ο λόγος υποδιαιρείται σε τρία σκέλη. Πρώτον, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η στάση που υιοθέτησε η αναιρεσείουσα κατά τη διοικητική διαδικασία δεν δικαιολογούσε μείωση του προστίμου. Δεύτερον, υπέπεσε σε πλάνη της ίδιας φύσεως κρίνοντας ότι η απόφαση της Επιτροπής δεν ήταν πλημμελώς αιτιολογημένη ώστε να δικαιολογεί την ακύρωση ή τη μείωση του προστίμου. Τρίτον, το Πρωτοδικείο δεν μπορούσε, συγχρόνως, να δέχεται ότι η Επιτροπή επέλεξε την SCA Holding ως αποδέκτη της αποφάσεως που αφορά την Colthrop και αρνήθηκε να λάβει υπόψη, για να ελέγξει το επίπεδο προστίμου, ότι επρόκειτο για μια επιλογή. Θα εξετάσω διαδοχικά τα τρία αυτά σκέλη.

Ως προς το πρώτο σκέλος του δευτέρου λόγου

48. Η SCA Holding ισχυρίστηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι η στάση που είχε τηρήσει κατά τη διοικητική διαδικασία, και η οποία συνίστατο στο να μη αναφερθεί στην ύπαρξη των περιστατικών που στοιχειοθετούν την παράβαση που της προσαπτόταν, καθιστώντας γνωστό ότι δεν είχε γνώσεις στον τομέα του χαρτονιού, δεδομένου ότι είχε την Colthrop μόνο για ένα πολύ σύντομο χρονικό διάστημα πριν την μεταβιβάσει σε μια άλλη εταιρία, της παρέχει το δικαίωμα να τύχει, όπως οι άλλοι αποδέκτες της αποφάσεως της Επιτροπής, μειώσεως του προστίμου. Το Πρωτοδικείο απέρριψε τον ισχυρισμό αυτό εκθέτοντας τα εξής:

«156 Η Επιτροπή καλώς έκρινε ότι η απάντηση αυτή της προσφεύγουσας δεν συνιστά συμπεριφορά δικαιολογούσα μείωση του προστίμου λόγω συνεργασίας κατά τη διοικητική διαδικασία. Τέτοια μείωση δικαιολογείται μόνον εάν η συμπεριφορά διευκόλυνε την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση της παραβάσεως και, ενδεχομένως, τον

τερματισμό της (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Μαρτίου 1992, Τ-13/89, ICI κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-1021, σκέψη 393).

διευκόλυνση του έργου της Επιτροπής που συνίσταται στη διαπίστωση και τη δίωξη των παραβάσεων των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού.»

157 Μια επιχείρηση που δηλώνει ρητά ότι δεν αμφισβητεί τους πραγματικούς ισχυρισμούς στους οποίους στηρίζει τις αιτιάσεις της η Επιτροπή ενδέχεται να θεωρηθεί ότι συμβάλλει στη διευκόλυνση του έργου της Επιτροπής που συνίσταται στη διαπίστωση και τη δίωξη των παραβάσεων των κοινοτικών κανόνων του ανταγωνισμού. Με τις αποφάσεις με τις οποίες διαπιστώνει παράβαση αυτών των κανόνων, η Επιτροπή δύναται να θεωρήσει ότι μια τέτοια συμπεριφορά συνιστά αναγνώριση των πραγματικών ισχυρισμών και, άρα, ως στοιχείο αποδείξεως του βασίμου αυτών. Μια τέτοια συμπεριφορά μπορεί, επομένως, να δικαιολογεί μείωση του προστίμου.

49. Η SCA Holding αμφισβητεί αυτή την ανάλυση και προβάλλει ότι δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται με τον ίδιο τρόπο η επιχείρηση που δεν λαμβάνει θέση, λόγω στρατηγικής επιλογής, ενώ θα μπορούσε κάλλιστα να το πράξει, καθόσον διαθέτει όλα τα αναγκαία στοιχεία, και μια επιχείρηση η οποία, όπως η ίδια, δεν λαμβάνει θέση διότι δεν είναι σε θέση να το πράξει, δεδομένου ότι δεν διαθέτει κανένα στοιχείο που της επιτρέπει να εκτιμήσει αν οι ισχυρισμοί της Επιτροπής ανταποκρίνονται προς την πραγματικότητα. Ισχυρίζεται επίσης ότι η στάση που υιοθέτησε συνέβαλε στο να διευκολυνθεί το έργο της Επιτροπής.

158 Άλλως έχουν τα πράγματα όταν μια επιχείρηση αμφισβητεί, με την απάντησή της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, τους βασικούς ισχυρισμούς που προβάλλει με αυτήν η Επιτροπή, δεν δίνει καμμία απάντηση ή απλώς δηλώνει, όπως η προσφεύγουσα, ότι δεν λαμβάνει θέση επί των υπ' αυτής προβαλλομένων ισχυρισμών. Πράγματι, τηρώντας μια τέτοια στάση κατά τη διοικητική διαδικασία, η επιχείρηση δεν συμβάλλει στη

50. Σε αντίθεση προς τους ισχυρισμούς της Επιτροπής, ο λόγος αυτός δεν είναι απαράδεκτος. Πράγματι, η αναιρεσείουσα δεν θέτει υπό αμφισβήτηση απλές διαπιστώσεις πραγματικών περιστατικών εκ μέρους του Πρωτοδικείου, αλλά ισχυρίζεται ότι κακώς το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η στάση που τήρησε δεν μπορούσε να εξομοιωθεί προς αυτήν των επιχειρήσεων που δεν αμφισβήτησαν τα περιστατικά στα οποία στηρίζονταν οι αιτιάσεις της Επιτροπής και οι οποίες, ως εκ τούτου, έτυχαν μειώσεως του προστίμου που δικαιολογούσε η συμμετοχή

τους στη σύμπραξη, μειώσεως η ορθότητα της οποίας δεν αμφισβητείται.

51. Ο ισχυρισμός αυτός, όμως, δεν μπορεί να ευσταθήσει. Πράγματι, δεν μπορεί παρά να θεωρηθεί ότι το Πρωτοδικείο ορθώς εξέθεσε, στη σκέψη 157 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, γιατί το έργο της Επιτροπής καθίσταται πράγματι ευκολότερο όταν δεν αμφισβητούνται τα προβαλλόμενα περιστατικά, ενώ ουδόλως διευκολύνεται όταν η επιχείρηση οχυρώνεται μέσα στη σιωπή.

52. Στην πρώτη περίπτωση, η επιχείρηση εμποδίζεται οριστικά να αναπτύξει ορισμένα σημεία των αμφισβητήσεών της, διότι θα της αντιταχθεί ο κανόνας venire contra factum, ενώ, στη δεύτερη περίπτωση, η επιχείρηση παραμένει ελεύθερη να αναπτύξει, την κατάλληλη στιγμή, όλους τους αμυντικούς ισχυρισμούς που θα θεωρήσει χρήσιμους.

53. Αυτό καθίσταται απολύτως σαφές, όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, από το γεγονός ότι η SCA Holding, κατά την προφορική διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου, επιδίωξε να συμμετάσχει σε μια κοινή διαδικαστική στάση που σκοπούσε στην αμφισβήτηση ορισμένων από τα περιστατικά που διαπίστωσε η Επιτροπή, δηλαδή να αποκομίσει όφελος ενώπιον του δικαστή από το ότι φρονίμως παραιτήθηκε κατά τη διοικητική διαδικασία από το να αναγνωρίσει την αλήθεια των περιστατικών που προέβαλε η Επιτροπή. Το ότι εμποδίστηκε να το πράξει οφείλεται αποκλειστικά στο ότι παρέλειψε να αμφισβητήσει τα περιστατικά στο εισαγωγικό της δίκης δικόγραφό της.

54. Όπως υπογραμμίζει επίσης η Επιτροπή, η SCA Holding δεν μπορούσε να παίζει συγχρόνως σε δύο γήπεδα. Δεν μπορούσε, συγχρόνως, να προσπαθεί να εμφανίζεται σε σχέση με τη σύμπραξη ως ένας αθώος θεατής και να αποκομίζει τα οφέλη από το ελάχιστο συνεργασίας με την Επιτροπή που συνιστά η αναγνώριση της υπάρξεως ορισμένων περιστατικών. Έκανε μια επιλογή που αποδείχθηκε ελάχιστα επιτυχής, πλην όμως αυτό το σφάλμα τακτικής δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο αναιρέσεως.

55. Ακόμη και αν υποτεθεί ότι η SCA Holding δεν παίζει θέατρο εμφανιζόμενη ως ένας αθώος θεατής, δηλαδή ότι δεν αρνήθηκε να αναγνωρίσει περιστατικά που γνώριζε κάλλιστα, και πάλι δεν συντρέχει λόγος να θεωρηθεί εσφαλμένη η συλλογιστική του Πρωτοδικείου. Το Πρωτοδικείο ουδόλως απέρριψε τον λόγο της SCA Holding ως εκ του ότι η εταιρία αυτή δεν επέδειξε πραγματική προθυμία συνεργασίας. Δεν είχε την πρόθεση να επιβάλει κυρώσεις για οποιαδήποτε δυστροπία της SCA Holding. Διαπίστωσε απλώς ότι, αντικειμενικά και ανεξάρτητα από κάθε αξιολογική κρίση, η στάση που υιοθέτησε η SCA Holding δεν ήταν τέτοιας φύσεως ώστε να διευκολύνει το έργο της Επιτροπής και, επομένως, δεν υπήρχε καμία αντικειμενικώς δυνατή δικαιολογία

για μείωση του προστίμου που της είχε επιβληθεί, εφόσον το μόνο κριτήριο για μια τέτοια μείωση ήταν η πραγματική διευκόλυνση του έργου της Επιτροπής.

56. Η SCA Holding δεν «τιμωρήθηκε» για τη στάση της. Απλώς, η στάση της δεν μπορεί να εξομοιωθεί, ως προς τις συνέπειές της, προς τη στάση των επιχειρήσεων για τις οποίες έγινε δεκτό το αίτημα μειώσεως. Η άρνηση του Πρωτοδικείου να ασκήσει την πλήρη του δικαιοδοσία για να μειώσει το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην SCA Holding ουδόλως νομίζω ότι είναι αυθαίρετη ή αντίθετη προς κάποιον κανόνα δικαίου και, κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να απορρίψει αυτό το σκέλος του δεύτερου λόγου.

Ως προς το δεύτερο σκέλος του δευτέρου λόγου

57. Βάσει του δευτέρου σκέλους του δευτέρου λόγου της, η αναιρεσείουσα θεωρεί ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η έλλειψη ειδικής αιτιολογήσεως, στην απόφαση της Επιτροπής, του τρόπου υπολογισμού των προστίμων δεν έπρεπε, εν προκειμένω, να θεωρηθεί ότι συνιστά παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως που προβλέπεται με το άρθρο 190 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 253 ΕΚ), η οποία δικαιολογεί την πλήρη ή μερική ακύρωση των επιβληθέντων προστίμων (σκέψη 207 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως). Δεδομένου ότι ο λόγος αυτός προβλήθηκε επίσης στο πλαίσιο οκτώ άλλων αιτήσεων αναιρέσεως, λαμβάνω θέση επ' αυτού μόνο στις προτάσεις μου επί της υποθέσεως Mo och Domsjö κατά Επιτροπής (C-283/98 P). Στις προτάσεις αυτές κατέληξα στο συμπέρασμα ότι ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί.

Ως προς το τρίτο σκέλος του δευτέρου λόγου

58. Το τελευταίο σκέλος αυτού του λόγου που βάλλει κατά της αρνήσεως του Πρωτοδικείου να ακυρώσει ή να μειώσει το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην αναιρεσείουσα δεν χρήζει μακρών παρατηρήσεων. Αφενός, πράγματι, διευκρίνισα ανωτέρω γιατί νομίζω ότι δεν μπορεί να τίθεται ζήτημα αληθούς επιλογής εκ μέρους της Επιτροπής με την επιδοκιμασία του Πρωτοδικείου, οπότε τα υποθετικά δεδομένα στα οποία στηρίζεται αποδεικνύονται ανακριβή.

59. Εξάλλου, ακόμη και αν υποτεθεί ότι θα μπορούσε να υφίσταται δυνατότητα επιλογής, είναι σαφέστατο ότι το νομικό πρόσωπο που θεωρήθηκε ότι έπρεπε να είναι ο αποδέκτης της αποφάσεως της Επιτροπής όφειλε να υποστεί κυρώσεις λόγω της σοβαρότητας και της διάρκειας της παραβάσεως που διέπραξε η επιχείρηση της οποίας η συμπεριφορά τού καταλογίστηκε, χωρίς διάκριση σε σχέση με τους άλλους αποδέκτες της αποφάσεως της Επιτροπής οι οποίοι ευθύνονταν για τις παραβάσεις που διέπραξαν άλλες επιχειρήσεις μέλη της συμπράξεως, και επομένως και χωρίς κανένα μετριασμό του ύψους του προστίμου, καθόσον το αφορά. Επομένως, ούτε η έσχατη αυτή αμφισβήτηση εκ μέρους της SCA Holding μπορεί να ευδοκιμήσει περισσότερο από τις προηγούμενες αμφισβητήσεις.

Πρόταση

60. Δεδομένου ότι θεωρώ ότι κανένας από τους λόγους αναιρέσεως που προέβαλε η SCA Holding Ltd κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-327/94, SCA Holding κατά Επιτροπής, δεν μου φαίνεται βάσιμος, δεν μπορώ παρά να προτείνω στο Δικαστήριο:

1) να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της·

2) να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.